

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

«08» 09 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 3.1.19 ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

напрямок підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»
Педагогічний інститут

Київ-2014

УДК 373:378.

ББК 74.560

Вступ до спеціальності: роб. прог. навч. дисцип. [для студентів за напр. підгот. 6.010101 «Дошкільна освіта»] / уклад. Г.В. Беленька, Т.Ю. Шинкар. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. - 22 с.

Розробники:

Беленька Ганна Володимирівна, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, доцент

Шинкар Т.Ю., викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол від «03» вересня 2014 року №1

Завідувач кафедри дошкільної освіти

 О. А. Половіна

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 М.А. Машовець

© КУ імені Бориса Грінченка, 2014 рік

© Педагогічний інститут, 2014 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	8
I. Опис предмета навчальної дисципліни.	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	9
III. Програма.	10
<i>Змістовий модуль I. Я – студент.</i>	10
<i>Змістовий модуль II. Особливості професійної діяльності вихователя</i> <i>дітей дошкільного віку.</i>	12
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Вступ до спеціальності» . . .	15
V. Плани семінарських занять.	16
VI. Завдання для самостійної роботи.	20
Карта самостійної роботи бакалавра.	23
VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота	24
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.	28
IX Методи навчання.	31
X Методичне забезпечення курсу.	32
XI Рекомендована література.	33

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Вступ до спеціальності» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою дошкільної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для напрямку підготовки «Дошкільна освіта» денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра» та вимог кредитно-модульної системи організації навчання. В ній визначено обсяг знань, якими повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики та фахових компетентностей, зазначених у Національній рамці кваліфікацій (2012р) та Базовому компоненті дошкільної освіти – стандарту дошкільної освіти в Україні.

Мета курсу полягає в ознайомленні студентів із особливостями обраного фаху; значенням в сучасному суспільстві та специфікою роботи вихователя дітей дошкільного віку; висвітленні основних шляхів і методів набуття педагогічного досвіду; допомозі в досягненні успіхів у навчанні та в подальшій професійній діяльності; розвитку професійних інтересів, формуванні відповідального ставлення до спеціальності «Дошкільна освіта» і перспективного погляду на неї.

Основними завдання курсу «Вступ до спеціальності» є:

- створення умов для успішної адаптації студента до навчально-виховного процесу у вищих закладах освіти;
- ознайомлення з історією розвитку системи вищої освіти у світі та Україні;
- вивчення історії становлення та розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка, його місії та візії;
- формування психологічних і педагогічних передумов для активного, творчого ставлення студента до розвитку у себе якостей, необхідних майбутньому педагогу;

- засвоєння змісту педагогічної діяльності, її суспільного значення;
- сприяння здобуттю знань, виробленню вмінь і навичок для успішної самореалізації у майбутній професійній діяльності;
- озброєння методами навчальної, науково-дослідної і громадської роботи з метою підготовки до постійного самовдосконалення не лише у ВНЗ, а й після його закінчення;
- ознайомлення студентів з основними вимогами до організації і здійснення їх власної діяльності протягом усіх років навчання у відповідності із завданнями освітньо-кваліфікаційної характеристики майбутнього фахівця;
- визначення місця і ролі особистості педагога у сучасній педагогічній діяльності, відповідно вимогам суспільства щодо її розвитку і вдосконалення;
- уміння здійснювати діагностику педагогічних здібностей, навчальних навичок та планувати шляхи їх удосконалення;
- прогнозування перспектив розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір.

Підготовка студентів до здійснення виробничих функцій та основних завдань діяльності починається з перших днів навчання у ВНЗ. Вивчення курсу «Вступ до спеціальності» готує студентів до вивчення навчальних дисциплін за планом спеціальності і сприяє загальній адаптації студентів до навчання у вищій школі.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на *засвоєнні знань* із таких тем: життєвий і творчий шлях Бориса Дмитровича Грінченка, ім'я Бориса Грінченка в назві Університету, витоки і шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка, система організації навчального процесу у вищому навчальному закладі, самоорганізація студентів як базова умова успішного навчання, характеристика професійно-педагогічної діяльності вихователя дітей дошкільного віку, особливості його професії, система дошкільної освіти в Україні, дошкільний навчальний заклад як основне місце професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідницьких завдань, зокрема

реферативних досліджень з актуальних проблем розвитку, становлення, реформування вищої та дошкільної освіти України в контексті інтеграції у європейський освітній простір.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **набувають уміння та навички:**

- діагностувати власні здібності щодо здатностей до педагогічної діяльності;
- скласти кваліфікаційну характеристику вихователя;
- конспектувати зміст лекцій, вибирати оптимальні шляхи підготовки до практичних і семінарських занять;
- раціонально організовувати навчальний час згідно умов та вимог навчально-виховного процесу;
- обирати методи, форми та засоби самовдосконалення для організації ефективної навчальної діяльності;
- аналізувати результати власної навчальної діяльності, здійснювати корекцію, формувати у себе педагогічне мислення, професійні переконання;
- скласти програму самовиховання;
- аналізувати навчальну літературу, володіти навичками опрацювання змісту навчального матеріалу, робити висновки та узагальнення на основі опрацювання літературних джерел;
- вміти користуватися періодичними виданнями, знаходити необхідну літературу відповідно до проблеми, що вивчається;
- уміти опрацьовувати і використовувати інформацію з різних джерел для виконання поставлених завдань;
- удосконалювати навички у написанні реферату, доповіді;
- проводити усні презентації;
- вміти працювати і вирішувати поставлені завдання в групах;
- моделювати ідеальні освітні заклади для дошкільнят;
- вміти працювати з державно-нормативними документами (Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про дошкільну освіту» та іншими);

- досліджувати пріоритетні напрями розвитку освіти в Україні, виокремлювати тенденції підготовки фахівців у вищій школі з погляду перспектив її удосконалення («Національна доктрина розвитку освіти»);

- опрацьовувати інформаційні джерела з метою ознайомлення з технологією і методикою запровадження модульно-рейтингової системи організації навчання у ВНЗ України.

Передбачено проведення перших двох лекцій «Ім'я Бориса Грінченка в назві Університету» та «Мій Університет» в приміщенні Ректорату по вулиці Воровського 18/2 на базі музею Б.Д. Грінченка та в Залі засідань Вченої Ради, залучивши до співбесіди адміністрацію Університету.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 72 год., із них 16 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 4 год. – індивідуальна робота, 36 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль.

Вивчення бакалаврами навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» завершується заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: Історичні віхи та особливості організації університетської освіти, зміст та особливості професії вихователя дітей дошкільного віку

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <i>0101 «Педагогічна освіта»</i>	Нормативна (за вибором)
Модулів – 2	Напрямок підготовки <i>6.010101 «Дошкільна освіта»</i>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: за вибором студента		Семестр
		1-й
Загальна кількість годин – 72 год		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год самостійної роботи студента – 2 год	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>«бакалавр»</i>	16 год.
		Семінарські
		12 год.
		Самостійна робота
		36 год.
		Модульний контроль
		4 год.
		Індивідуальні завдання: 4 год.
		Вид контролю: залік

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	с	інд	мкр	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Я - СТУДЕНТ						
Тема 1. Становлення та розвиток університетської освіти. Перші університети Європи.		2				3
Тема 2. Мій Університет. Ім'я Бориса Грінченка в назві Університету		2	2			5
Тема 3. Система організації навчального процесу у вищому навчальному закладі		2	2			5
Тема 4. Самоорганізація студентів як базова умова успішного навчання		2	4			5
Разом за змістовим модулем 1	38	8	8	2	2	18
Змістовий модуль 2. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ						
Тема 1. Характеристика професійно-педагогічної діяльності вихователя дітей дошкільного віку		2				5
Тема 2. Вимоги до особистості вихователя		2	2			5
Тема 3. Дошкільна освіта – перша ланка в системі освіти України		2				5
Тема 4. Дошкільний навчальний заклад – основне місце професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку		2	2			3
Разом за змістовим модулем 2	34	8	4	2	2	18
Усього годин	72	16	12	4	4	36

ІІІ. ПРОГРАМА ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І Я – СТУДЕНТ

Лекція 1. Становлення та розвиток університетської освіти. Перші університети Європи (2 год.).

Роль освіти у розвитку науки та суспільства. Виникнення перших шкіл у древніх Шумері, Індії та Китаї; Піфагор (570-490 рр. до н.е.); Сократ (479 – 399 рр. до н.е.); Платон (428 – 348 рр. до н.е.); Арістотель (384 – 322 рр. до н.е.); Історія виникнення перших університетів. Болонський університет; Оксфордський університет (1168р); Кембріджський університет (1209 р); коледж; державний університет; громадський університет; приватний університет; Києво-Могилянська академія (1659 р.). Новітні тенденції у розвитку університетської освіти і науки.

Основні поняття теми: «університет»; університетська освіта; ліцей; коледж; державний університет; громадський університет; приватний університет;

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 3, 7.

Лекція 2. Мій університет. Ім'я Бориса Грінченка в назві Університету (2 год.).

Витоки і шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка. Структура Університету. Курси Київського навчального округу, Вищі трирічні педагогічні курси імені Б.Д. Грінченка, Київський міський інститут удосконалення вчителів, Київський міжрегіональний інститут удосконалення вчителів імені Б.Д. Грінченка, Київський міський педагогічний університет імені Б.Д. Грінченка, Київський університет імені Бориса Грінченка. Символіка, місія і візія Університету

Б.Д. Грінченко – український письменник, вчений, фольклорист, етнограф, філолог, педагог і громадський діяч. Життєвий і творчий шлях Бориса Дмитровича Грінченка (1863-1910): Слобожанщина (1863-1875), Харків (1875-1885), Херсон (1885-1887), Луганщина (1887-1893), Чернігів (1894-1902), Київ (1902-1909), Італія (1909-1910).

Основні поняття теми: Київський університет імені Бориса Грінченка,

Борис Дмитрович Грінченко, місія, візія.

Основна література: 2, 5.

Додаткова література: 6, 7.

Семінар 1. Вища освіта в Україні (2 год.).

Лекція 3. Система організації навчального процесу у вищому навчальному закладі (2 год.).

Мета і головні завдання діяльності вищого навчального закладу. Навчальний процес у сучасних вищих навчальних закладах. Особливості навчання на спеціальності «Дошкільна освіта». Форми організації навчального процесу у ВНЗ: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Їх характеристика. Організація навчального часу студентів на лекції. Пізнавальна активність студентів. Науково-дослідна робота студентів (НДРС): її суть, значення, завдання, форми організації.

Основні поняття теми: навчальний процес у ВНЗ, навчальний план, робочий навчальний план, навчальна програма, робоча навчальна програма, навчальний час студента, лекція, практичні заняття, семінарські заняття, індивідуальні заняття, консультація, педагогічна практика, самостійна робота, науково-дослідницька робота, модульно-рейтингова технологія оцінювання, кредитно-модульна технологія навчання.

Основна література: 3, 4, 5.

Додаткова література: 3, 4, 5.

Семінар 2. Модернізація вищої освіти в Україні в контексті Болонського процесу (2 год.).

Лекція 4. Самоорганізація студентів як базова умова успішного навчання (2 год.).

Самовиховання та самоосвіта. Роль педагога у процесі самовиховання та самоосвіти. Організація самостійної роботи студентів у ВНЗ. Етапи та види самостійної роботи студентів (СРС). Основні компоненти у структурі

самовиховання. Основні методи СРС, їх характеристика.

Поняття про каталог, його види. Основні форми запису прочитаного тексту. Формування навичок самостійної роботи з книгою: умови самостійної роботи з книгою; порядок виконання навчальних завдань; специфіка роботи з науковою книгою.

Основні поняття теми: самоорганізація; самоосвіта; самовиховання; компоненти самовиховання; самостійна робота: етапи, види, методи, умови; каталог; наукова книга; форми запису прочитаного тексту.

Основна література: 2, 5.

Додаткова література: 3, 4.

Семінар 3. Специфіка самостійної роботи студентів у вищому навчальному закладі (2 год.).

Семінар 4. Засоби професійного самовиховання (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 5. Характеристика професійно-педагогічної діяльності вихователя дітей дошкільного віку (2 год.).

Роль педагога у суспільному розвитку, його функції. Поняття педагогічної діяльності, її структура. Роль педагогічної діяльності в суспільстві. Професійно-педагогічна діяльність вихователя дітей дошкільного віку, її характеристика. Вікова періодизація. Особливості дошкільного дитинства.

Основні поняття теми: виховання; педагог; вихователь; педагогічна діяльність; структура педагогічної діяльності, професійно-педагогічна діяльність; вікова періодизація; немовлячий період; раннє дитинство; дошкільне дитинство; критерії виховного розвитку; народне дитинознавство; народна педагогіка.

Основна література: 2, 4, 5.

Додаткова література: 4, 5, 6, 7.

Лекція 6. Вимоги до особистості вихователя (2 год.).

Основні якості особистості вихователя, педагогічні здібності та вміння. Педагогічна майстерність. Педагогічні орієнтири у формуванні творчості майбутнього вихователя. Кваліфікаційна характеристика (професіограма) вихователя. Права та обов'язки вихователів.

Основні поняття теми: професійні якості педагога; професійні протипоказання; педагогічні вміння; педагогічна майстерність; гуманістична спрямованість; професійна компетентність; педагогічні здібності; педагогічна техніка; педагогічна творчість; професіограма; атестація.

Основна література: 2, 4, 5.

Додаткова література: 1, 2, 7.

Семінар 5. Професіограма вихователя дітей дошкільного віку (2 год.).

Лекція 7. Дошкільна освіта – перша ланка в системі освіти України (2 год.).

Короткий огляд історії розвитку громадського дошкільного виховання в Україні. Державна політика у сфері дошкільної освіти. Основні документи про дошкільну освіту. Система дошкільної освіти. Принципи та завдання дошкільної освіти. Органи управління системою дошкільної освіти. Розвиток дошкільної освіти в незалежній Україні та її пріоритети у XXI столітті.

Основні поняття теми: громадське (суспільне) дошкільне виховання, дошкільна освіта; система дошкільної освіти; закон; стандарт дошкільної освіти; доктрина; принципи; завдання; управління, тенденції розвитку .

Основна література: 1, 2, 5.

Додаткова література: 3, 4, 5, 7.

Лекція 8. Дошкільний навчальний заклад – основне місце професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку (2 год.).

Основні типи дошкільних навчальних закладів в Україні, їх характеристика. Учасники навчально-виховного процесу у сфері дошкільної освіти. Організація

навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі. Педагогічне навантаження, оплата праці, відпочинок педагогічних працівників у сфері дошкільної освіти. Базовий компонент дошкільної освіти. Зміст дошкільної освіти.

Основні поняття теми: дошкільний навчальний заклад; ясла; ясла-садок; дитячий садок; дитячий будинок; будинок дитини; центр розвитку дитини; навчально-виховний комплекс; вихователь-методист; помічник вихователя; батьки-вихователі; педагогічне навантаження; оплата праці; Базовий компонент дошкільної освіти.

Основна література: 1, 2, 4, 5.

Додаткова література: 1, 2, 4, 5, 7.

Семінар 6. Проблеми розвитку дошкільної освіти в Україні (2 год.).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Вступ до спеціальності»

Разом: 72 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год.,
індивідуальна робота – 4 год.,
самостійна робота – 36 год., модульний контроль – 4 год.

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Я – СТУДЕНТ

Семінарське заняття 1.

Тема: Вища освіта в Україні (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Державна політика у галузі вищої освіти.
2. Система вищої освіти в Україні.
3. Типи вищих навчальних закладів, їх характеристика.
4. Структура вищої освіти.

II. Презентація основних документів, які регламентують процес підготовки сучасного спеціаліста з вищою освітою, за такими параметрами:

- 1) назва документа, рік створення;
- 2) мета, завдання документа;
- 3) структура, характеристика основних розділів.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 3, 4, 5.

Додаткова література: 3, 4, 5.

Семінарське заняття 2.

Тема: Модернізація вищої освіти в Україні в контексті Болонського процесу (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Тенденції розвитку вищої освіти України на сучасному етапі.
2. Відмінність та подібність систем вищої освіти України і Європейських держав.

3. Основні завдання, принципи та етапи формування європейської вищої педагогічної освіти.

4. Запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у педагогічних університетах України.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 3, 4, 5.

Додаткова література: 3, 4, 5.

Семінарське заняття 3.

Тема: Специфіка самостійної роботи студентів у вищому навчальному закладі (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Зміст і форми самостійної роботи студентів у ВНЗ .

2. Методика пошуку, опрацювання і використання інформації (мета, термін виконання, місце знаходження; різновиди читання інформації, форми запису, оформлення бібліографічних джерел).

3. Поняття про каталог, його види. Основні форми запису прочитаного тексту.

4. Порядок виконання навчальних завдань під час самостійної роботи з книгою.

5. Реферат: вимоги, основні етапи написання.

II. Рекомендації щодо підготовки студента до лекції, семінарського і практичного заняття, заліків та іспитів (робота в групах).

III. Вибір тем рефератів для виконання ІНДЗ, обговорення проблем щодо їх підготовки та написання.

Основна література: 3, 4, 5.

Додаткова література: 3, 4.

Семінарське заняття 4.

Тема: Засоби професійного самовиховання (2 год.).

План заняття

Понятійно-категоріальний апарат теми.

I. Теоретична частина.

1. Місце самовиховання у професійному становленні майбутнього вихователя.

2. Зміст роботи студента на різних етапах самовиховання.

3. Характеристика прийомів професійного самовиховання.

II. Пізнай самого себе. Психологічна гра «Капітан? Рульовий? Пасажир?»

Обговорення результатів.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 3.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінарське заняття 5.

Тема: Професіограма вихователя дітей дошкільного віку (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Роль вихователя у становленні особистості дитини-дошкільника.

2. Вимоги до особистості вихователя.

3. Педагогічна майстерність.

4. Професіограма вихователя – модель професійної компетентності вихователя дітей дошкільного віку.

II. Презентація ідеальної моделі вихователя дітей дошкільного віку, в якій було б відображено (робота в групах):

- 1) особистісні якості;
- 2) професійні знання, вміння, навички;
- 3) педагогічні здібності;
- 4) професійні протипоказання.

III. Діагностика педагогічної спрямованості студентів за методикою «Твої професійні можливості».

Основна література: 1, 2, 4.

Додаткова література: 1, 2, 6.

Семінарське заняття 6.

Тема: Проблеми розвитку дошкільної освіти в Україні (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Проблеми сучасного суспільства у галузі освіти. Стан і тенденції розвитку дошкільної освіти.

2. Витоки й основні віхи становлення дошкільної освіти в Україні та світі.

3. Основні типи ДНЗ в Україні, їх характеристика.

4. Проблеми столичного дошкілля.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1, 2, 4.

Додаткова література: 2, 4, 5.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Я - СТУДЕНТ

Тема 1. Становлення та розвиток університетської освіти. Перші університети Європи. (3 год.).

1. Розробіть кросворд за основними поняттями теми.
2. Заповніть хронологічну таблицю «Перші університети на теренах України».

Дата заснування	Місто заснування	Назва університету	Особливості навчання в університеті

Тема 2. Мій Університет. Ім'я Бориса Грінченка в назві університету (5 год.).

1. Заповніть хронологічну узагальнювальну таблицю «Віхи становлення та розвитку Університету».

Дата	Події, що відбулися

2. Вивчіть на пам'ять кілька поезій Бориса Грінченка .
3. Ознайомтесь з кодексом студента-грінченківця.

Тема 3. Система організації навчального процесу у вищому навчальному закладі (5 год.).

1. Ознайомтесь зі змістом Болонської декларації і з'ясуйте напрями перетворень у галузі освіти на європейському просторі.
2. Опрацюйте Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) і визначте: структуру та систему вищої освіти, рівні акредитації вищих навчальних закладів,

управління в галузі вищої освіти, права і обов'язки студента ВНЗ, особливості діяльності студентського самоврядування у ВНЗ.

Тема 4. Самоорганізація студентів як базова умова успішного навчання (5 год.).

1. Ознайомитесь з існуючими видами каталогів у бібліотеці університету, підготуйте рекомендації щодо користування ними.

2. Зробіть анотацію на один із розділів книги В.О. Сухомлинського «Серце віддаю дітям».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Тема 5. Характеристика професійно-педагогічної діяльності вихователя дітей дошкільного віку (5 год.).

1. Випишіть із творів відомих діячів освіти, науки і культури думки про місце і роль педагога в суспільстві, вимоги до його особистості.

2. Використовуючи джерела народної педагогіки (прислів'я, приказки, легенди, оповідки, казки тощо), випишіть міркування народу про значення діяльності педагога в житті людини і суспільства.

3. Розробіть образну модель мети виховання.

Тема 6. Вимоги до особистості вихователя (5 год.).

1. Опрацюйте текст Положення про дошкільний навчальний заклад. Постанова Кабінету Міністрів від 12 березня 2003 р. № 305 і випишіть права та обов'язки вихователів дітей дошкільного віку.

2. Розробіть презентацію на одну із запропонованих тем: «Мій ідеал педагога (вихователя)», «Вихователь у моєму житті».

Тема 7. Дошкільна освіта – перша ланка в системі освіти України (5 год.).

1. Відшукайте інформацію і підготуйте повідомлення про перші дошкільні навчальні заклади в м. Києві.
2. Відшукайте в журналах «Дошкільне виховання» інформацію про проблеми сучасного дошкільця в Україні і запишіть матеріал тезами.

Тема 8. Дошкільний навчальний заклад – основне місце професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку (3 год.).

1. Виходячи з гіпотетичної позиції «Коли б директором ДНЗ (Міністром освіти і науки) був (була) я», змодельуйте дошкільний навчальний заклад III тисячоліття.
2. Підготуйте презентацію або відео сюжет на тему «Я і моя професія».

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 6.1.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Таблиця 6.1.

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль І. Я - СТУДЕНТ		
Тема 1. Становлення та розвиток університетської освіти. Перші університети Європи.(3 год.).	Індивідуальне заняття, модульний контроль	10
Тема 2. Мій Університет. Ім'я Бориса Грінченка в назві Університету (5 год.).	Індивідуальне заняття, модульний контроль	10
Тема 3. Система організації навчального процесу у ВНЗ (5 год.).	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль	10
Тема 4. Самоорганізація студентів як базова умова успішного навчання (5 год.).	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль	10
Змістовий модуль ІІ. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ		
Тема 5. Характеристика професійно-педагогічної діяльності вихователя дітей дошкільного віку (5год.).	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль	10
Тема 6. Вимоги до особистості вихователя (5 год.).	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль	10
Тема 7. Дошкільна освіта – перша ланка в системі освіти України (5 год.).	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль	10
Тема 8. ДНЗ – основне місце професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку (3 год.).	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль	10
Разом: 36 год.	Разом:	80 балів

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності бакалавра, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання бакалаврами ІНЗД відкритим захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Вступ до спеціальності» – це вид навчально-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- підготовка конспекту з теми (модуля) за заданим планом (4 бали);
- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (4 бали);
- підготовка конспекту з теми (модуля) за планом, який студент розробив (структурував) самостійно (6 балів);
- анотація статті рекомендованої викладачем (6 балів);
- історико-педагогічні розвідки за однією з тем курсу (6 балів);
- повідомлення за самостійно обраною темою: сучасні відкриття у педагогічній науці, аналіз інформації з періодичних фахових видань (6 балів);
- підготовка реферату за однією із запропонованих тем (вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел) (30 балів);
- опитування дітей старшого дошкільного віку (5-6 дітей) на тему: «Яким має бути вихователь?». Узагальнення відповідей дітей. Оформлення отриманих

результатів у вигляді відео сюжету на 7 хвилин чи схематично-структурованої презентації. Відео необхідно вивантажити на канал YouTube, прив'язаний до корпоративної пошти (30 балів).

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Розробка структури дослідження	2 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.	6 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи.	4 бали
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	28-30	Відмінно
Достатній	22-27	Добре
Середній	15-20	Задовільно
Низький	0-14	Незадовільно

**Орієнтовна тематика реферативних досліджень
з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»**

1. Витоки та шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка.
2. Заснування університетів на теренах України.
3. Історія розвитку вищої освіти в Києві
4. Історичні умови зародження та розвитку гімназійної освіти в Україні.
5. Виникнення перших шкіл.
6. Історія заснування першого університету в Європі.
7. Юрій Дрогобич – ректор Болонського університету.
8. Життєвий і творчий шлях Б.Д. Грінченка.
9. Феномен Бориса Грінченка у педагогічному просторі України.
10. Ім'я Бориса Грінченка в назві Університету.
11. Вимоги до особистості вихователя дітей дошкільного віку на сучасному етапі.
12. Творчий характер діяльності вихователя.
13. Особливості професійної діяльності вихователя сучасного ДНЗ.
14. Педагогічна культура вихователя ДНЗ.
15. Педагогічна майстерність і шляхи оволодіння нею.
16. Педагогічне покликання і педагогічні здібності.
17. Модель педагогічної компетентності вихователя дітей дошкільного віку.
18. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності вихователя дітей дошкільного віку.
19. Особливості дітей дошкільного віку.
20. Історія становлення та розвитку професії вихователя дітей дошкільного віку.
21. Історія розвитку дошкільної освіти в Україні.
22. Становлення дошкільної освіти в Києві.
23. Система освіти в Україні, її структура.
24. Принципи побудови системи освіти України.
25. ДНЗ – перша ланка в системі освіти України.

26. Витоки й основні віхи становлення дошкільної освіти в Україні та світі.
27. Стан і тенденції розвитку дошкільної освіти в Україні на сучасному етапі суспільного розвитку.
28. Пріоритетні напрями реформування вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.
29. Тенденції розвитку вищої педагогічної освіти України на сучасному етапі.
30. Специфіка педагогічного процесу у вищому навчальному закладі.
31. Самостійна робота студентів та її види.
32. Науково-дослідна діяльність студентів.
33. Наукова організація праці студента.
34. Методика роботи з книгою.
35. Суть і зміст програми самостійного самовиховання.
36. Характеристика прийомів самовиховання.
37. Оцінювання навчальної діяльності студентів за модульно-рейтингової технології навчання.
38. Мета та завдання студентського самоврядування.
39. Сучасні технології навчання у ВНЗ.
40. Контроль та облік знань, умінь, навичок студентів у ВНЗ.
41. Проблеми столичного дошкілля.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності».

Бакалавр може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Вступ до спеціальності» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань.

2. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Таблиця 8.1.

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	8
2.	Семінарські заняття	36
3.	Модульна контрольна робота (1,2)	$25 \times 2 = 50$
4.	Самостійна робота	80
5.	Індивідуальна навчально-дослідна робота	30
Підсумковий рейтинговий бал		204

$$K = 204 : 100 = 2,04$$

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування, повідомлення, анотація, реферат, есе.

- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS**

Таблиця 8.2.

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 65	«задовільно»	E
66 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакалаврів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і

	творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, повідомлення та есе, анотації прочитаної літератури, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань бакалавра здійснюється після завершення

вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються бакалаврами упродовж вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності».

Таблиця 8.4

МОДУЛІ								ІНДЗ ЗМ 1, ЗМ 2	Модульні контрольні роботи ЗМ 1, ЗМ 2
Змістовий модуль 1 (семінарське заняття, самостійна робота)				Змістовий модуль 2 (семінарське заняття, самостійна робота)					
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8		
11	12	22	23	11	22	11	12	30	50

Разом: 204 бали

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні*: ілюстрація, демонстрація.

- Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник: А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол-в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Піроженко Т.О., Поніманська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Вступ до спеціальності: Дошкільна освіта. Модуль: навч. посібник 2. / М.А. Машовець, В.І. Дем'яненко. – К.: Київ. ун-т. ім. Б.Грінченка. 2013.- 188 с.
3. Про вищу освіту: Закон України: за станом на 01 липня 2014 р. (<http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>)
4. Про дошкільну освіту: Закон України : за станом на 25 листоп. 2005 р. / Верхов. Рада України. – К.: Парламент. вид-во, 2005. – 32 с.
5. Я – студент: навч. посібник /[Жильцов О.Б., Караман С.О., Левітас Ф.Л., Линьов К.О. та ін.; За заг. ред. Огневюка В.О.] – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. – 278 с. (<http://elibrary.kubg.edu.ua/3852/>).

Додаткова

1. Беленька Г. Золота лінія перетину домашнього і суспільного виховання дітей дошкільного віку// Вихователь-методист дошкільного закладу, 5 (51), 2013., с. 4-10.
2. Беленька Г.В. Дитина дошкільного віку: яка вона? Сучасний вихователь: яким йому бути / Г.В. Беленька //Країна дошкілля № 1 – 3, 2014. – С. 26-30.
3. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи: Навчальний посібник/ за ред. О. Г. Мороза .- К.:НПУ, 2003. – 267 с.

4. Національна доктрина розвитку освіти / Затверджено Указом Президента України від 17.04.2002. № 347 / 2002 // Освіта України. – № 33 за 23 квітня 2002 р.
5. Положення про дошкільний навчальний заклад / Постанова Кабінету Міністрів від 12 березня 2003 р. № 305 // Дошкільне виховання. – 2003. – № 5. – С. 3-6.
6. Стельмахович М.Г. Народна педагогіка. / М.Г. Стельмахович – К.: Радянська школа, 1985р.
7. Улюкаєва, І. Г. Історія суспільного дошкільного виховання в Україні : навч. посіб. / І. Г. Улюкаєва ; Бердян. держ. пед. ун-т [та ін.]. – Бердянськ: Колор-Прінт, 2007. – 169 с. : фотогр. – Бібліогр.: с. 143–146.